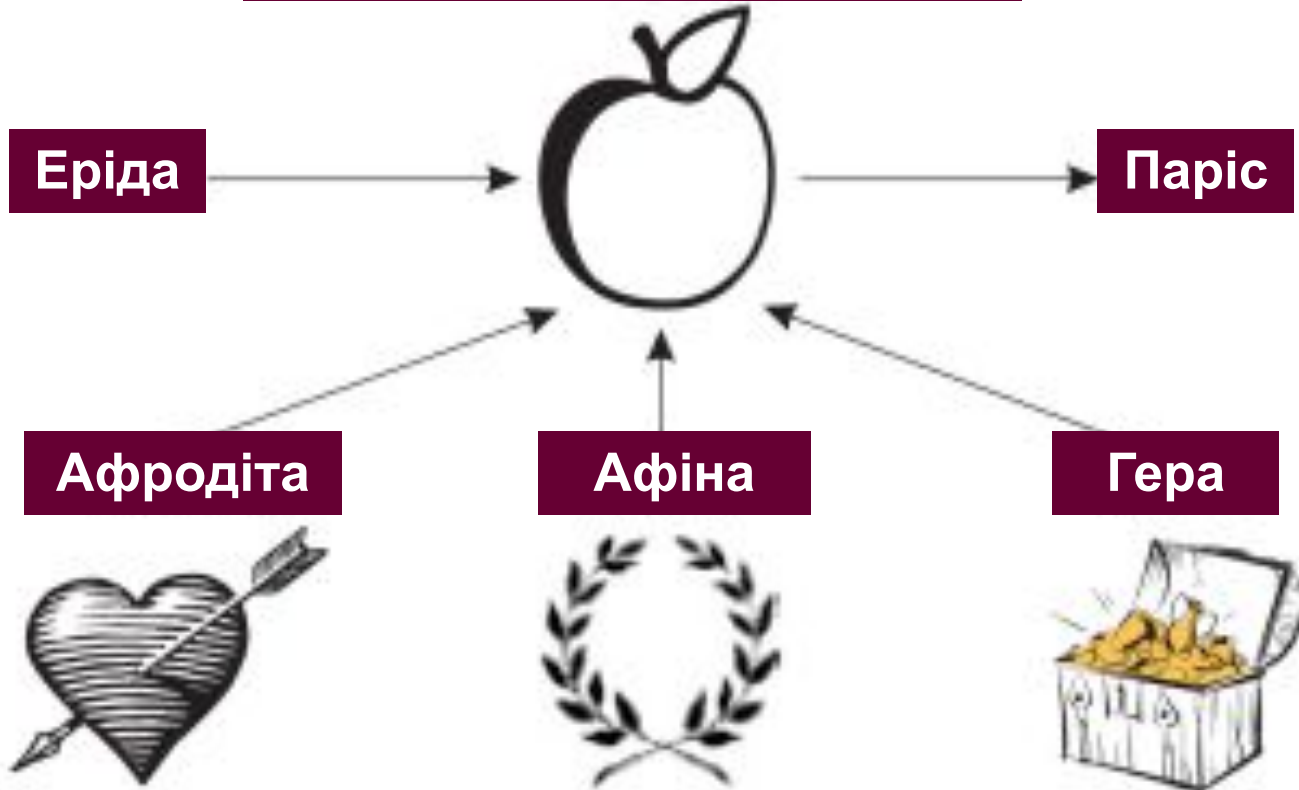

“Двобій Ахілла і Гектора”

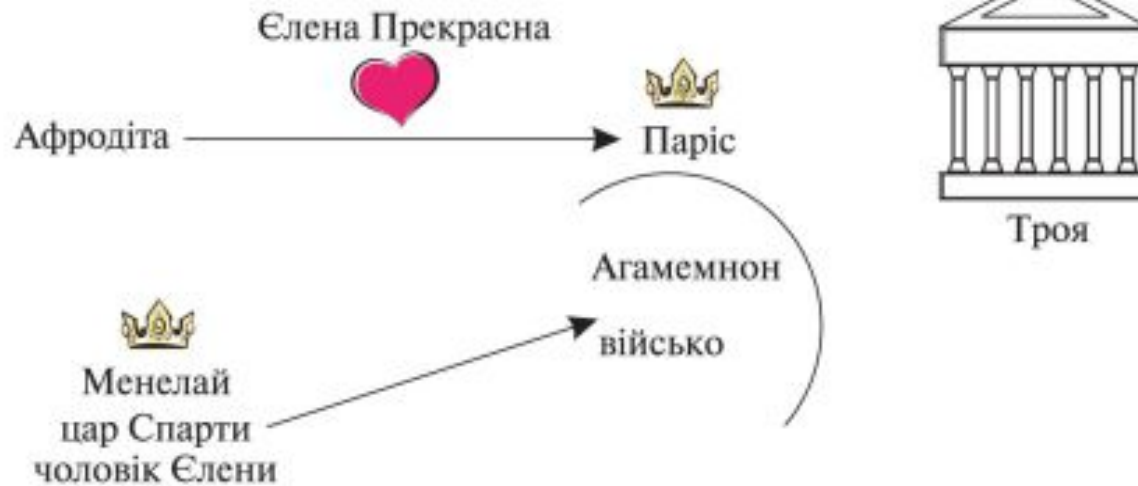
**Образи Ахілла і Гектора.
Порівняльна характеристика
героїв**

Згадуємо, пояснюємо зображене

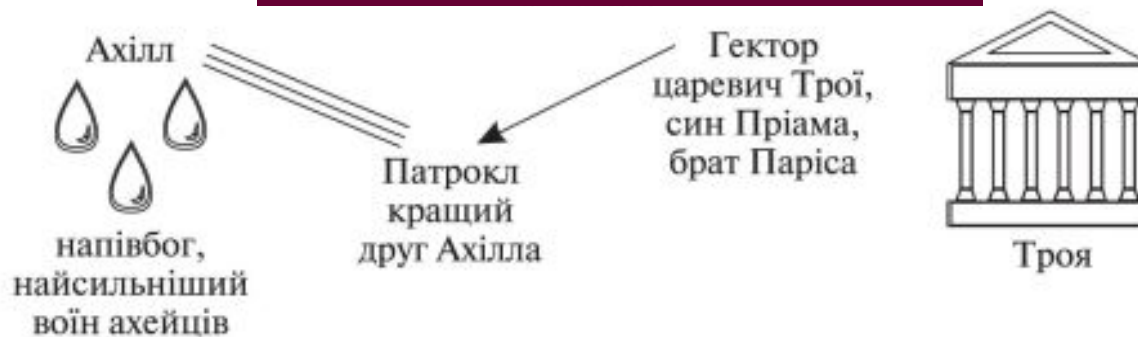
З чого все почалося?

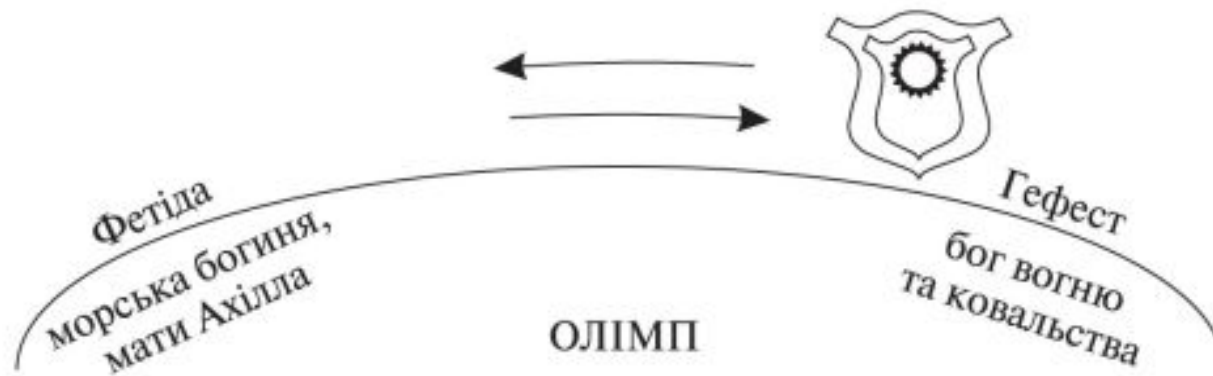
З чого все почалося?

До чого це призвело?

З яким проханням звернулася Фетіда до Гефеста?

Отже, усе почалося з яблука...

Це яблуко підкинула Еріда, богиня розбрату. Одразу три богині сперечаються, хто з них є найвродливішою. Чому ж саме Паріс повинний вирішити суперечку? Справа у тому, що його вважає найсправедливішим з усіх смертних Арес, бог війни. Колись він переміг найкращого бика Паріса, сам перетворившись на бика, й Паріс віддав йому перемогу. Тепер Паріс, вродливий, сильний юнак, отримав від богів винагорода – лише його вирок буде визнаним справедливим. Сумнівна “винагорода” – руйнування Трої, загибель брата, смерть, рабство троянців. Гомер не задає таких питань, але ми, сучасні люди, питаємо: та чи є справедливість на Олімпі?

Аналіз уривку “Убивство Гектора”

- Вдома ви прочитали уривок із пісні 22, де йдеться про те, як загинув Гектор. Як ви гадаєте, чому саме так названа пісня? Чому не “Двобій...”? не “Загибель Гектора”? не “Перемога Ахілла”?

(Долю героїв не залежить від них, їхньої сили, майстерності у володінні зброєю.)

- Чому Ахілл та Гектор тричі оббігли Трою?

(Обидва воїни були сильними і не поступалися одне одному у бігові.)

- Хто з богів опікується героями?

(На боці Ахілла — Афіна, що схиляє на свій бік і Зевса, Гектором опікується Аполлон.)

Аналіз уривку “Убивство Гектора”

- **Як вирішується доля героїв? Знайдіть цитату.**
(«Батько безсмертних богів, терези золоті натягнувши, Кинув на шальки два жереби довгопечальної смерті — Гектора, коней баских упокірника, й другий — Ахілла, і посередині взяв. Долі Гектора день похилився, Вниз, до Аїду пішов.»)
- **Чи можна вважати перемогу Ахілла чесною?**
(Ні, бо йому допомагала Афїна, що набула вигляду Деїфоба, брата Гектора, і «підступно його повела за собою», повернула списа Ахіллові, коли він не влучив у Гектора.)
- **Чому Ахілл не погоджується на умови Гектора повернути його тіло батькам, якщо він буде переможений?**
(Ахілл страшенно ображений за свого друга Патрокла та за інших ахейців, що загинули від руки троянського царевича: «Не говори мені, Гекторе клятий, про жодні угоди...»)

**Ахілл убиває
Гектора.
Пітер Пауль
Рубенс.**

- Як поводитьься улюбленець Афіни після перемоги над Гектором?
Знайдіть цитату.

(«Мовивши так, він на Гектора діло замислив негідне:
Попробивав на обох йому дужих ногах сухожилля
В п'ятах, де щиколоть; ремені в них протягнувши бичачі,
до колісниці припнув, голові ж дав в пилу волочитись.
На колісницю зійшов, славному зброю убитого взявши,
Коней стьобнув батогом, і охоче вони полетіли.
Куряви хмара знялась над волоченим тілом, звихрилось
Чорне волосся, і вся голова його, досі прекрасна,
В поросі билась густім. Ворогам-бо його на наруги
Зевс хмаровладний віддав у ріднім вітчизнянім краї».)

- Як ви ставитесь до цього вчинку Ахілла? Про який психологічний стан героя він свідчить?

(Ахілл вчиняє жорстоко. Це свідчить або про відповідну рису характеру героя, або про певний психологічний стан. Не випадково поема розпочинається словами «Гнів оспівай, о богине, Ахілла, сина Пелея». Гнів на Агамемнона не щезає, він лише переходить на вбивцю найкращого друга — Гектора. Саме в такому психологічному стані Ахілл і здатний на неблагородні та підступні вчинки.)

- Чому, коли загинув Гектор, «Схоже було це найбільше на те, ніби
Троя висока Полум'ям вся негасимим од верху до низу палала»?

(Гектора оплакували не лише рідні, а й уся Троя, бо це був її найкращий воїн.)

Гамільтон Гевін (1723 – 1798). Ахілл волочить тіло Гектора навколо стін Трої

Франц Йозеф Карл фон Мач. Тріумф Ахілла. Фреска на верхньому рівні головного зала Ахілліона у Корфу, Греція

**Які риси характеру проявляють Ахілл і Гектор під час поєдинку?
(Сміливість, мужність, прагнення помститися...)**

Засоби художньої виразності. Епітети

Визначте, які епітети використовує Гомер відносно Зевса, Афіни, Аполлона, Ахілла, Гектора. Випишіть у зошити.

- **Зевс**
 - темнохмарний, хмаровладний (2), егідодержавний.
- **Афіна**
 - ясноока (2).
- **Аполлон**
 - дальносяжний (2), дальносяйний.
- **Ахілл**
 - богосвітлий (7), прудконогий (5), ясний, бездоганний, богоподібний.
- **Гектор**
 - впокірник коней, божистий, шоломосяйний (4), осяйливий.

Постійні епітети

- Крім різних художніх означень, боги та герої мали так звані **постійні епітети**, які неодноразово використовувалися лише з певними іменами. Наприклад, у даному уривку **Зевс** двічі названий **хмаровладним**, **Афіна** тричі — **ясноокою**, **Аполлон** — **дальносяжним**, по відношенню до **Ахілла** сім разів згадується епітет **богосвітлий** та п'ять — **прудконогий**, **Гектор** чотири рази називається **шоломосяйним**.
- Ці художні означення вказують на найбільш яскраву, на думку автора, особливість героя: **Афіна** має ясні очі, уособлюючи **мудрість**, **Ахілл** — син богині та **улюбленець богів** — тому він **богосвітлий**. **Гектор** — шоломосяйний, бо **мав шолома з чистого золота**. Постійні епітети походять з фольклору, та зустріти їх у поемах Гомера не дивно, тому що, перш ніж стати літературним твором, ці сюжети існували у народних переказах та міфах.

Порівняння

«Так же, як сокіл у горах з пернатих усіх найбистріший,
Легко під хмарами гонить сполохану горлицю дику
Й мечеться там на всі боки, а сокіл із клетотом хижим
Швидко її настигає, здобичі прагнучи серцем.
Рвавсь так Ахілл уперед...» «Сильний попереду мчав,
настигав же, як вихор, багато Дужчий від нього...»
«А прудконогий Ахілл безустанно за Гектором гнався.
Наче на оленя юного пес по узгір'ях полює,
Вигнавши з лігва, й жене по ярах та ущелинах диких,
Той, хоч умкне на хвилину, у хащах густих затаївшись,
Пес по сліду його знайде й женеться за ним, поки схопить».
«Як не бува між людьми і левами клятв непорушних,
Як між вовками й ягнятами згоди не буде ніколи,
«Зщуливсь і кинувся, наче орел отой високолетний,
Що на рівнину раптово із темної падає хмари
Ніжне ягнятко вхопити або полохливого зайця,—
Кинувся так же і Гектор, підносячи гострий меч свій».
«Так же, як сяє між зір незліченних у темряві ночі
Геспер, що в небі немає від нього яснішої зірки,
Сяяло так і відточене вістря на списі Ахілла...»

Поведінка героїв під час двобою зображується за допомогою порівнянь, які пов'язані з птахами, тваринами, зірками, це свідчить про особливе бачення світу і себе в ньому давньої людини, що відчувала свій нерозривний зв'язок з природою, була невід'ємною її частиною.

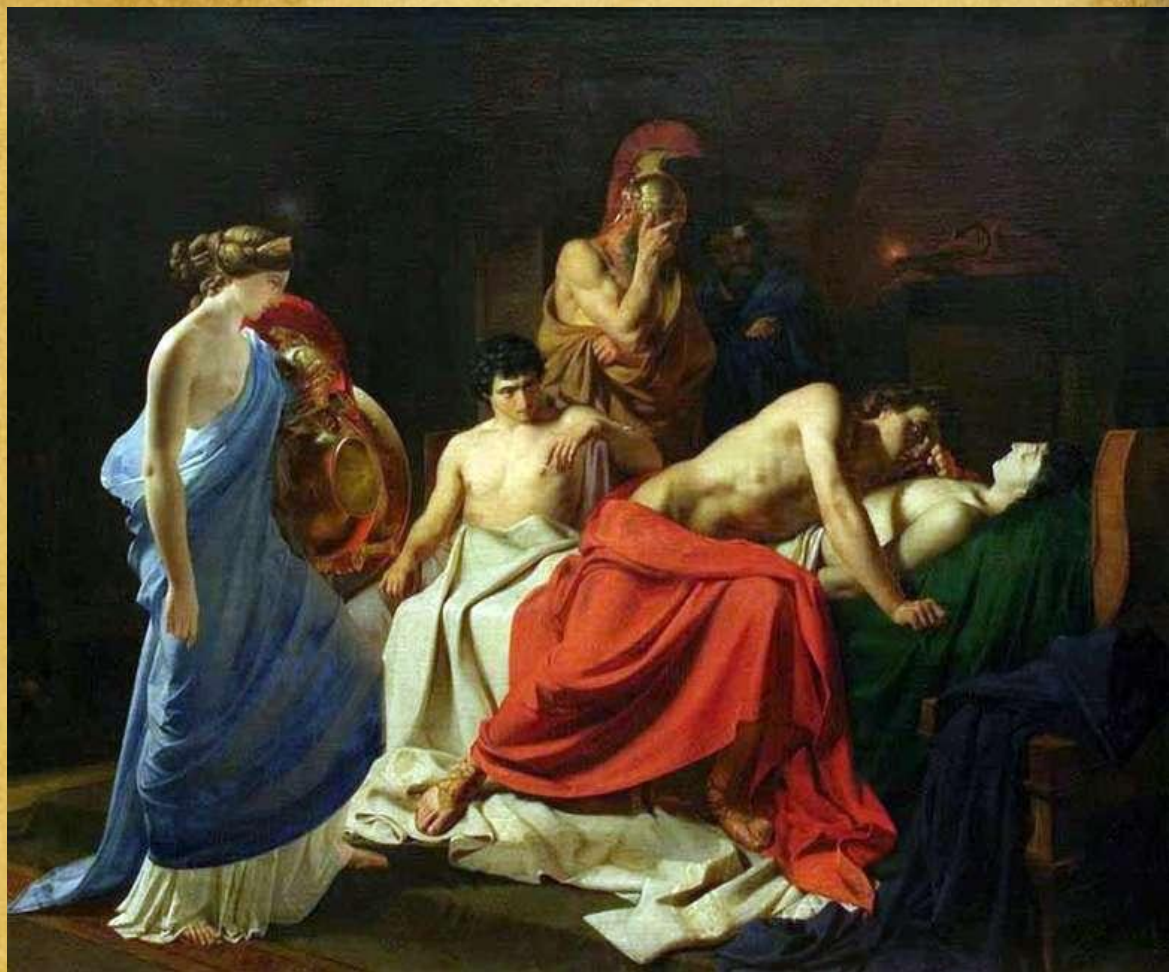
Антон Лосенко (1737 – 1773). Прощання Гектора з Андромахою (1773)

**Жак Луї Давід (1748 – 1825)
Андромаха оплакує Гектора.
1783**

Менелай з тілом Патрокла

М. М. Ге (1831 – 1894). Ахіллес оплакує Патрокла (1855)

Робимо висновки

Запишіть у зошити висновки стосовно змісту прочитаного уривку, переглянутих картин:

Якою постає війна, зображена Гомером?

Чи справедливо ставляться олімпійські боги до героїв?

Чи можна вирішити, яка з воюючих сторін права, а яка винна?

У чому найбільш проявилася майстерність Гомера – у зображенні дій, характерів, описів?

Порівнюємо героїв

Ахілл

Вчинки

*Гнівається на Агамемнона,
відмовляється воювати
Мужньо б'ється на полі бою
Скликає збори воїнів, на яких звинувачує
Агамемнона, боягуза в бою і першого,
хто збирає здобич
Плаче від образи, скаржиться матері
Сумує та побивається за Патроклом
Знущається над тілом Гектора
Віддає Пріамові тіло сина*

Риси характеру

*Має почуття власної гідності
Запальний, властиве почуття помсти
Сміливий, безстрашний
Справедливий
Вразливий
Невтішний у горі
Жорстокий, мстивий
Шляхетний*

Гектор

Вчинки

*Очолює троянців у боротьбі
за незалежність рідного міста
Ніжний до батька, дружини, сина
Просить матір молитися з жінками
в храмі Афіни
Мужньо б'ється на полі бою,
убиває Патрокла
Біжить від Ахілла, але долає страх*

Риси характеру

*Патріот
Чуйний
Люблячий
Мужній
Сміливий
Сильний
Рішучий*

Що є мужність? Що таке благородство? І чи властиві вони таким героям, як Гектор і Ахілл? Сьогодні ми почали розмірковувати над цими запитаннями, розгадуючи таємниці поетики поеми «Іліада». Перші спостереження і власні висновки зроблено.

Домашнє завдання

1. Прочитати уривок з «Іліади» «Викуп Пріамом тіла Гектора» (пісня 24, вірші 469–746).
2. Висловити (письмово) власне ставлення до Ахілла й Гектора.

